

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravištvu (administraciji) in ekspediciji, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 129.

V Ljubljani, v petek 10. junija 1887.

Letnik XV.

Govor poslanca Mih. Vošnjaka

v državnem zboru dne 20. maja 1887.

(Dalje.)

Pred vsem drugim opozoril bi Vas na prvotno zgodovino te železnične zveze. Zato je treba, da se ozrem nazaj v minulo šestdesetletje. Toraj je stopila železnično-stavbinska družba barona Hirscha na površje, da bi dogradila iztočno železnično mrežo. Bila je takrat razširjena misel, kakor sem prav iz gotovega vira zvedel, da bi se bila Bosna iz Sarajeva venkaj preko Banjaluke, Siska naravnost z Dunajem zvezala s pomočjo tako zvane Dunaj-Novi železnice. Zato se je tudi kot prva železnica na Turškem zgradila proga bosanska, toda le kot zagatna železnica. Na to so se pa razmere spremenile. Dospeli smo v veletok dualizma in kaj je bil nasledek? To, da se je načelo prevrglo, po katerem smo se mislili poprej s Turčijo po železnici zvezati. Madjari so rekli kar naravnost, železnična zveza s Turčijo mora iti po našem svetu. Promet iz Turčije se mora napeljati v Budimpešto. Prav zarad tega je kar h krati vse tiho postalo gledé zgradbe železnične proge iz Banjaluke v Sarajevo in iz Novega v Sisek. Tako smo doživeli leto 1878, ko smo šli Bosno in Hercegovino zasedati, pa nismo imeli še nobene železnice, kakor mali košček Novi-Banjaluka. (Poslanec dr. Foregger: Tako ni res!) Ko smo bili že v deželi, morali smo kar na vrat na nos napraviti zvezo s hrvaškimi železnicami.

S tem sem hotel le povedati, da je bila bosniška železnica, kakor je bila do leta 1879, ločena od vseh drugih.

Ko ste bili deželi že zasedeni, smo napako pač sprevideali, da namreč srce Bosne ni v nobeni zvezi proti Sisku; vendar pa smo se zopet vклонili vplivu ogerske vlade in smo bili zadovoljni z zvezo ob Savi in Dunavu, ter smo opustili misel na zvezo Bosne s Siskom in Karlovcem in z južno železnico.

Po mojih mislih napravili smo pri zvezi Sarajeva z Brodom žezopet napako in sicer to, da smo

se vклонili načelu ozkotirnosti, ki nas bo zdatno ovirala, ko bi se visoka vlada danes ali jutri vendar-le odločila zvezati Banjaluko z Dunajem, da bi dobili direktno trgovinsko cesto med Dunajem in Bosno.

Gledé tega bi pač prav lep prosil, da naj se gospod trgovinski minister te reči prav toplo prime, če tudi ne spada naravnost v njegovo področje, ker je Bosna in Hercegovina pod nadzorstvom skupnega ministerstva. To bi mu kljubu temu tembolje priporočal, ker je tudi večina te visoke zbornice sama že večkrat povdarjala potrebo, da bo treba skrbeti za podkrep Dunaja z razširjanjem iztočne trgovine. Sicer se je jako bati, da nas Budimpešta prehití in kakor so razmere dandanes, prav lahko, kajti ogerska vlada si vse prizadeva, da si le trgovino vtrdi, mi ji pa na vse prijenjavamo, ker smo predobri!

Morda mi bo kdo ugovarjal, da je železnična zveza Sarajeva z Banjaluko sedaj, ko bomo dobili zvezo Bosne z adrijskim morjem, že odveč, brez pomena. Je že res, ali tista zveza z morjem tostranski polovici ne bo kdo zná kakega dobička donašala. Nam mora biti pred vsem na tem ležeče, da si bomo trgovino iz Bosne naravnost na Dunaj napeljali, kar se more pa le tako zgoditi, ako napravimo železnico iz Sarajeva v Banjaluko.

To vprašanje postaja še tembolj pereče, ker je direktna železnična zveza le še vprašanje časa in to prav kratke dóbe. Potem bomo imeli pa zopet z Angleži opraviti, kajti angleška trgovina razširja se že sedaj bolj ondi kakor je to dobro za nas.

Kedar bomo imeli Sarajevo naravnost s Siskom zvezano, bo pač nastalo vprašanje, ali nam bo zadostovala zveza Siska z Dunajem po eni strani preko Gradea, po drugi preko Žakauja, Kaniže in Sopronja? Mislim, da ne. Treba bo skrbeti za krajše zveze Dunaja s Siskom, po katerih pojde blago iztočne trgovine. To bi se zgodilo, če bi se hoteli ozirati na dolensko železnico, ktera bi oskrbovala promet med Karlovcem in Ljubljano in od tod v južno Nemčijo. Dalje dobila bi pa vsled tega tudi proga

Celje-Dolenji Dravberg več pomena, ker je zveza Wolšperka s Knittelfeldom že toliko kakor gotova. Prosim toraj, da naj se visoka vlada izvoli ozirati na železnico Celje-Dolenji Dravberg.

Gledé železnice imel bi še jedno vprašanje na srei, katerega se pa ne upam prav izreči, ker se bojim ugovorov, kolikor toliko opravičenih. Vendar pa mislim, da mora tudi to vprašanje na dan. Jaz mislim, da bi se morala dobrota nedeljskega miru tudi na železničarje raztegniti. Ni je službe na svetu, ki bi bila tako težavna in tako odgovorna, kakor ravno železnična. Žalibog, da pa tudi nikjer ni tako malo počitka, kakor ravno pri železnici. Kako si jaz vpeljavam nedeljskega počitka pri železnicah mislim, hočem Vam v kratkih potezah označiti. Jaz mislim, da naj bi se tu nedeljski mir raztezal le na tovarni promet in sicer na ta način, da se ob nedeljah po kolodvorih vsako tovorjenje odločno prepové in pa da se tudi sprevodnemu osebju privoščí nekaj počitka. Zato naj bi nasvetoval, da se v nedeljo ustavi vsako prevaževanje blaga, toraj tudi tovarni vlaki in pa vsa manipulacija, ki je s tistimi v zvezi.

Gospóda moja! Spominjam se, da, kedar je še država imela v rokah južno železnično progo Dunaj-Trst, je bila navada, da se je ob velikih praznikih, kakor so: božič, velikanoč, binkošti za oba dni ves tovarni promet pri vlakih ustavil. Res to ni bilo kdo vé kaj, ali vendar nekaj, in sprevodniško osebje je imelo zavest, da si bo v letu vsaj šest dni lahko odpočilo in pa verskim potrebam zadostilo. Ko je pa južna železnica progo prevzela, je zginila ta človekoljubna navada in sedaj je ni v celi Avstriji nikjer več pri nobeni železnici.

Če bi mi kdo na to ugovarjal, da bi bilo to v zvezi s preogromnimi stroški za železnice, moram že sedaj na to odgovarjati, da bi ne bilo take sile, če bi se vse to le po pravem načelu godilo. Tovorni vlaki čakali naj bi čez nedeljo v takozvanih strojnih postajah. Druge škode bi ne bilo, kakor da bi bil vsak tak vlak 24 ur več na cesti in jaz mislim, da

LISTEK.

Sprava.

I.

„K Matijevim gredó“, si šepčejo ljudje in se vstopajo v vrsto. Zadnjo popotnico nese duhoven; tako mlo se ozivlje zvonček v tiho plan, kakor glas umirajočega, ki se poslavlja s svetom. Vmes pa doní večno veličastno „sveto, sveto, sveto“; zdi se, kakor bi kdo na črna tla žalosti zasajal rudeče in bele cvetke nade in veličastva. Zvonček ti tiho šepče, da ostavlja nekdo svet in da mu zadnje ure bijejo v življenji; sveta pesem pa ti prevpije ta glas, češ: poslavlja se, a ločitev mu bo lahka, ker mu je pripravljena lepša domačija; odhaja, toda v slavo in blaženost.

Gospodu se jako mudi; komaj da postane na koncu vasi in blagoslovi z Najsvetejšim klečečo množico, ki se trka na grešne prsi. Potem se razidejo vsak na svoj dom, le po dve stari samici sèm pa tam stikate glavi in postojite, dokler se popolnoma ne skrije duhoven.

„I kaj pa mu je? saj sem ga še v nedeljo pri

maši videla, če gredó res Matijevega“, šepne ena in se zvedavo ozrè k svoji sosedí.

„Ali še nič ne veš? Bog varuj, cela dežela že o tem govori“, zavpije ji ta na ves glas.

„Prav nič ne vém. E, hudo je, če je človek gluh.“

„Pa sitno tudi za tiste, ki gluhemu kaj pripovedujejo“, pristavi tovaršica in z mnogimi zljómnji in po dolgem razkladanji pové gluhi radovedni, da so predsinočnim Matijevega pred Strojčevovo hišo natepli; na uho jej potem še pristavi, da ga je Strugarjev s kolom. Nato cincate vsaksebi.

„Ej, ej, tako daleč-le se pride s pregrešnim življenjem“, pogovarjati se drugi dve.

„Nas kdo bo še moral čakati morda, kedar pride tista ura in morebiti bo komaj tako srečen, ki se vendar še ne zapustimo tako in se vsaj za kako Božjo reč že zdaj brigamo. Takov-le pa, ki komaj enkrat na teden cerkev od znotraj vidi, sicer pa vedno greh dela, pa vendar na smrtno uro ni brez pomoči“, odvrne sključena ženica.

„Kaj ne, kaj ne; jaz prav mislim, da bi bila najboljša kazen za take, ki se pobijajo in pri bojih kaj dobó, da bi jih Bog pustil umreti brez duhovna. Čemu se pa trudim in molim in v cerkev hodim, če ne za srečno zadnjo uro? In tak pobijalec kot je ta Matijev, jo ravno tako doseže.“

Tudi te dve se razidete.

Uro hodá od fare stoji na samem Matijeve domačija. Na prijazni ravnini se belí vrhu zložnega holma čedno poslopje; na obeh straneh se razteza polje, zdej pa se širi temno gozdovje. Lepo posestvo je! No, saj ga pa tudi ni hribovca, ki bi se znal tako postaviti, kakor Matija; kar trese se pod njim, tako možko korači v nedeljo praznično oblečen čez vas. Vse ga pozná in kamor pride, vse ga prijazno pozdravlja.

Danes pa komaj spoznaš bogatega, ponosnega Matija. Potrtega obraza klečí pred hišo in roka se mu trese, ko otira svečo, ki jo drži v roki. Žalosten je, prav iz sreča žalosten; saj mu umira edini sin v cvetu mladih let kot žrtva — lahkomišljenosti.

Zvonček se začuje in v potrpežljivi vdanosti se trka z družino vred na prsi, ko se prikaže izza vogla duhovnik. Ko z Bogom prestopa gospod hišni prag, zjasni se mu za trenotje oko, a takoj se strese in debela solza mu vtrne po lici. Skriva si jo obriše in s prisiljeno možkostjo prime ihtečo ženo, ki je klečala poleg njega, za roke in ji reče:

„Ne jokaj Minea; bo že Bog dal, da bo vse prav; da so le gospod prišli, pa je dobro. Pojdiva!“

(Dalje prih.)

bi se to že lahko žrtovalo gledé ljudoljubnega namena. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. junija.

Notranje dežele.

V *naučnem ministerstvu* se je sestavila posebna komisija, da se posvetuje o novih šolskih knjigah. Do sedaj so se namreč pogosto menjavale šolske knjige, in revni učenci so si le težko kupovali najnovejše izdaje. Komisija je neki sklenila, da se šolske knjige ne premenjajo v desetih letih, če ni posebna potreba. Ista komisija je tudi dobila nalogo, da pregleda ter odstrani vse za učence pohujšljive šolske knjige.

Truplo grofa *Henrika Jaroslava Clam-Martinica* je v torek popoldne blagoslovil nadškof grof Schönborn v Pragi. Cerkev sv. Henrika je bila polna žalujočih znancev in prijateljev. Navzoči so bili: Cesarski namestnik FML. baron Kraus, deželni maršal knez Jurij Lobkovic, deželni odborniki baron Pfeil, dr. Skarda, dr. Jerabek, dr. Braf in dr. Kvičala, prelati Huspeka, Smolik, Stary, mnogo kanonikov, poslanci Rieger, Matuš, Trojan, Tonner, Zeithammer, Grégr, Zucker, predsednik deželne nadzodnije, načelnik finančne direkcije, vseučiliški rektor, profesorji češkega vseučilišča in mnogo občinskih zastopnikov z dežele. Zvečer so truplo pripeljali v Smečno. Vsi listi, češki in nemški, priznavajo izredne zmožnosti umrlega Clam-Martinica. Naravno je, da nemški listi kot: „N. Fr. Pr.“, „Deutsche Ztg.“, „N. W. Tagblatt“ in celo „Národní Listy“ obsojajo njegove politične nazore. „N. Fr. Pr.“ piše: Grof Clam je umrl v boji, katerega je povzročila njegova politika. Cvetie mu ne moremo položiti na njegov grob, ker je kot potomec nemškega grofovskega rodu vodil češki narod in zahteval, da se krona klanja plemstvu. Globoke brazde je vrezal v avstrijsko zemljo; vendar upamo, da njegova setev ne bo dozorela.

Ker bo dobila naša armada nove puške, hočejo tudi na *Ogerskem* vstanoviti puškarne. Dotične prošnje so mnogi tovarnarji že poslali vladi. Ogerska vlada bi rada dovolila nove tovarne in pri njih naročila vsaj tretjino vseh pušk. Do sedaj pa se ni oglasil nobeden tovarnar, ki bi mogel gotovo obljubiti, da bo izdeloval enako dobre puške, kakor druge tovarne zunaj Ogerske. — Državni tajnik v finančnem ministerstvu, dr. Weekerle, katerega imenujejo kot prihodnjega ogerskega finančnega ministra, razvil je svoj program pred volilec v Komlosu. Po njegovih mislih more se na Ogerskem doseči ravnotežje v državnem gospodarstvu, ako se zvišajo neposredni davki. — Grof Albert Apponyi je zadnjo nedeljo govoril v Jasberenyu ter rekel med drugimi: Kar je vlado posebno ojačilo, je propad politične morale. Posamezne osebe in mesta klečeplazijo pred vlado. Narod že več ne loči časti od nečasti. Boljši krogi darujejo svoje prepričanje sebičnosti in ne poznajo več pravega čuta sramožljivosti. Vlada se ne ozira na narod, in ta ne na svoje voditelje. Strah in bojazen sta edina vez, ki vežeta narod in vlado. — Na Hrvatskem je pač malo drugače.

Vnanje države.

Iz *Bolgarije* nismo že nekaj časa slišali posebnih novosti. Mnogi listi so poročali večkrat, da se snide veliko sobranje, in drugi dan zopet so preklicevali svoja poročila. Sedaj se zopet poroča iz Sofije, da se snide sobranje. Kneza ne bo volilo, temveč le vladi podaljšalo vladarsko oblast. — Volitve v občinske zastope so se vršile zadnjo nedeljo v Bolgariji in Rumeliji; nemirov ni bilo nikjer. Vladnih pristašev je izvoljenih do 80 odstotkov. „Pester Lloyd“ poroča, da se bolgarski ministri ne strinjajo v vseh vprašanjih. Dokler je bila dežela v nevarnosti, bili so še edini, sedaj pa bi radi radikalec izrinili iz ministerstva konservativce. — Stambulov se je Turčiji zahvalil, ker je razposlala okrožnico evropskim državam. Angleški zastopnik v Carigradu, White, dela na to, da države zopet volijo kneza Aleksandra. — Kakor znano, omenjali so razkolniški duhovniki v svojih molitvah imé ruskega cesarja. Oblasti so to navado v Rumeliji prepovedale. — Zadnje dni so pisali listi, da na rava Turčija priporoči za bolgarskega vladarja bivšega vzhodnorumelijskega guvernerja Aleko pašo. Ker pa Aleko paša ni poseben prijatelj Rusije, nima mnogo upanja.

Nemški državni zbor se sedaj posvetuje, kako se naj spremené parobrodno zveze z vnanjimi deželami. Državni tajnik Bötticher je naznanil v imenu vlade, da se bo opustila vožnja iz Trsta v Brindisi in vpeljala zveza Brindisi-Port Said.

Predsednika *francoske* republike, Grévyja, napadali so mnogi listi in svetu odkrivali njegove družinske razmere. Pisali so namreč, da je njegov zet Wilson zgubil mnogo milijonov, in Grévy je moral za-nj mnogo plačati. Sestra Wilsonova je prodala grad Chenonceaux, da je rešila svojega brata. Dalje poročajo radikalni listi, da se hoče žena ločiti od Wilsona itd. Na to je Wilson odgovoril v mnogih listih: Že nekaj časa razširjajo nekteri časniki na-

pačna poročila proti meni. Moja navada je, da se ne oziram na napade proti meni, ker bi s tem porabil ves čas. Občinstvo naj sedi o takih nesramnih in smešnih napadih, katere si izmišljajo časnikarji. Odgovorim svojim nasprotnikom, da so izmišljene vse vesti, in zahtevam, naj mi dokažejo. Napadi izvirajo le iz političnega sovraštva. — Radikalni listi še vedno napadajo novo ministerstvo. Prebivalstvo pa je mirno in ne nasprotuje ministerstvu. Mnogi listi, ki so se odlečno potegovali za Boulangerja, pišejo že zmerneje o ministerstvu. Boulangerjeva slava je bila toraj le kratka, akoravno so njegovi prijatelji po časnikih širili njegovo ime. Boulanger je bil izpustil mnogo vojakov iz službe, da bi zmanjšal vojaške stroške. Novi vojni minister pa hoče imeti stalno armado v polnem številu. — „Novosti“ pišejo, da je moral Boulanger odstopiti, ker so tako želeli v Berlinu. Ruski list obžaluje, da se v Franciji tako hitro menjujejo vojni ministri. Vojno ministerstvo bi moralo imeti stalen program in biti nezavisno od mnogih strank. Boulanger ni odstopil, ker je budgetna komisija tirjala manjše stroške za armado, ker bo tudi novi vojni minister moral izboljšati vojsko. Boulanger ni hotel Francozov zaplesti v boj z Nemčijo, ker so Francozi dovolj trezni in previdni. Boulanger je odstopil, ker so v Nemčiji tako želeli; prebivalstvo v Parizu je to dobro vedelo, in vsled tega so se vršili nemiri. — Ako se ne spremené mnoge točke angleško-turške pogodbe, Francija jo ne bo potrdila. Tudi druge države je ne bodo mogle potrditi, ker škoduje njihovim koristim. Francija želi, da evropska konferenca reši vprašanje o Egiptu, Anglija pa noče slišati o konferenci.

Nedavno smo opomnili, da je *angleški* konservativce Churchill ostro grajal angleško vojno upravo. O slabih razmerah pri vojaški upravi v Angliji piše nek nemški listi: Ze pred enim letom sta polkovnik Hope in major Armit v mnogih listih pisala o goljufijah v Armstrongovi tovarni, ki izdeluje topove. Tovarna je izročila mnogo nerabljenih topov. Vojaki v Sudanu so se pritoževali o slabih puškah, bajonetih, smodniku, sploh o slabi vojaški upravi. Lord Wolseley je pisal 13. aprila 1885, da ne more prikriti svojih čutov in nevolje. Polovica bomb je bila nerabljiva. V nekterih ni bilo smodnika, v drugih je bil moker. Anglija pač izdá mnogo denarja za armado, toda njena armada in brodovje nista na isti stopinji, kakor zahtevajo angleške koristi. — Dolenja zbornica je 6. t. m. pričela zopet zborovati. Salisburyjevo ministerstvo je v velikih zadregah. Povsod po deželi raste nevolja proti ministerstvu vsled irske postave. Vendar hoče vlada še pred slavnostjo petdesetletnice kraljice Viktorije končati obravnave proti postavi. — „Times“ zopet napadajo irskega voditelja Parnella in trdijo, da je pred tremi leti dobil iz Amerike mnogo denarja, da se umore višji angleški uradniki in zažgo angleške vojne ladje. Irski listi zagovarjajo Parnella, da on ni nikdar porabil denarja za slabe namene, in tudi v prihodnje on ne bo zagovarjal in podpiral zločinov.

Turška vlada je sklenila s tovarno Mauserjevo pogodbo, da ji pošlje patron za nove puške. Ali Saib paša in zastopnik Mauserjeve tovarne sta podpisala pogodbo, katero bo sultan v kratkem potrdil. — General Ristov paša nadzoruje vtrdbe ob Dardanelah; potem gre nadzorovat vtrdbe pri Smirni.

V *Carigradu* ste te dni došli z otoka *Krete* dve deputaciji, in sicer muhamedanska jeden dan prej, kakor krščanska. Ker pa je krščanska deputacija prej zapustila Kreto, sodijo v Carigradu, da se je med potom mudila na Grškem. Zahteve, katere bo krščanska deputacija predložila Turčiji, so te-le: Dve tretjini dohodkov in vsi neposredni davki naj se prepušče Krečanom. Turčija naj dovoli prebivalcem, da sami iztirjujejo davke. Vse sklepe Krečanskega narodnega sobranja naj Turčija potrdi v treh mesecih. Kristijanom naj se dovolite dve tretjini zastopnikov v narodnem sobranju, ne pa absolutna večina, kakor do sedaj. Uradniške službe naj se vredé po razmeri krščanskih in muhamedanskih prebivalcev; uradnike naj voli narodno sobranje. Muhamedanska deputacija bo pobijala te krščanske zahteve pri Turčiji. Kakor trdijo merodajni krogi, ne bo Turčija popolnoma odbila zahtev krščanske deputacije, temveč ji privolila, kolikor mogoče. Veliki vezir in Saib paša sta se tem vprašanju že večkrat posvetovala.

Afganskem mejnem vprašanju piše nek nemški list: Obravnave niso končane, vendar se do še dolgo nadaljevale. Pri Khoja-Salehu je okoli 30 kilometrov daljave, ki se ne more priznati brez dogovora ne Rusiji ne Angliji. Khoja-Saleh visi kot zemljepisna točka v zraku. Reka Amu-Darja si je izkopala drugo strugo, in prejšnja meja dežele ni več znana. Prijenjatji bote morali Rusija in Anglija. Angleži tirjajo ta kos zemlje za Afganistan, ker so se ondi naselili Afganci. Toda Angleži se ne morejo sklicevati na te pravice, ker Afganci so kočarji in si postavijo svoje kočje danes tukaj, jutri drugje. Prišli so v Khoja-Saleh in zopet se lahko umaknejo, če nočejo biti ruski podaniki. — Rusi pa zahtevajo za prebivalce v Khoja-Salehu pašnike in pitno vodo, zato bi se morala meja razširiti proti jugo-vzhodu. Dalje tirjajo velik del Oksusa, in tako je nastalo mnogo vprašanj, katere mora komisija rešiti. Polkovnik Ridgeway se bo v Londonu prepričal, da Anglija ne bo pričela boja zaradi Khoja-Saleha. Sploh pa so letos Angleži gledé Afganistana jako popustljivi; tudi angleški časniki pišejo zmerneje o

tem vprašanju. Rusi si bodo osvojili Boharo, ako boharski kan ne pomiri svojega brata v Allahabadu, katerega podpirajo Angleži. Ruska armada bo zasela Boharo, kakor Turkestan. Do sedaj Rusija tega ni še storila, ker je sedanji kan ruski prijatelj. Ako pa Angleži vsilijo družega kana Boharcem, morali se bodo bojevati z ruskimi vojniki. Rusija bo toliko bolj ovirala angleško-turško pogodbo, kolikor večje spletke bo Anglija kovala v Aziji.

Izvirni dopisi.

Z *Žirovskega vrha*, 9. junija. (Huda ura.)

Menda se niste dobili dopisa od tod, in še današnjemu je povod — nesreča. Pretekli ponedeljek (6. junija) smo imeli letos prvič hudo uro, kakoršne si ne želimo več. Kmalo popoldne so se jeli valiti izza Blegaša temnosivi, gromonosni oblaki. Ko pa dospejo nad Žirovski Vrh, začne švigati strela, posebno nad najvišje ležečim poslopjem (po domače pri Javorčanu); trikrat je tukaj treščilo. Prvič trešči, in češnja, stoječa komaj en seženj od hiše, je na drobne kosce zdrobljena; trešči v drugo in druga češnja malo bolj oddaljena od hiše, leži na tleh. „Do tretjega gró rado“, pravi pregovor, to se je žalibog tudi tukaj zgodilo; tretjič strela vdari v kozel (stog), ali kakor v Ljubljani pravite, v kozolac, ki je bil pred kratkim na novo krit. Steber, v katerega je treščilo, in skalo pod njim je strela raznesla na vse vetrove, pa pri tem se je vnela tudi praprot, ki je bila v kozoleu, h krati bil je ves kozolec v največem plamenu. Kdo bode gasil, da bi vsaj obvaroval drugo poslopje (gospodarsko in hišno) pred požarom? A hvala Bogu, ki je poslal na to močan dež in veter, kateri je ogenj na nasprotno stran gнал, kjer ni nobenega poslopja, tako, da je sam kozolec zgorel. Škode vtegne biti kakih 500 gold.

Kakor se govori, je treščilo tudi v strelovod pri sv. Urbanu (podružnici Tratske fare), kjer je strelni puh podrl cerkvenikovega sina, ki je zvonil hudi uri. Hudega se mu družega ni pripetilo, kakor da je toliko časa v nezavesti ležal, dokler ga ni oče iz omedlevice vzdramil; pohabila ga pa strela ni nič.

Z *Goriškega*, 8. junija. (Po burji tihota. — Neodpustljiva nevednost ali slepota in še nekaj za navrzek. — Premiščanje Goriške posadke.) Koliko prahú je pač napravila ona razprava v zadnji sesiji državnega zbora, s katero sta gg. državna poslanca Klun in Šuklje opozarjala vlado na razevitajočo se irredento v Primorji! Lahonski Tržaški listi s svojimi privrženci vedó pač slabo hvalo onim poslaneem, kateri so njih patrijotizem osvitljevali in to pri slabo brleči svitlobi nedosledne logike, ki se po nikakem ne vjema z dejansko kronologijo javnih činov primorske irredente. Tudi Goriški „L' Ecco“, ki se je potegoval pred za svoje rojake, da bi jih vsaj kolikor toliko opral (!) pred vlado in svojimi čitatelji, zdaj lepo molči na vse dopise, s katerimi so v mnogih člankih dokazovali in tudi dokazali: „Slovenec“, „Soča“, in Dunajski „Vaterland“ obstanek in razširjenje irredente po Primorji, tako, da kdor bi se delal vsled tega še slepega in nemega, bi bil podoben ptici noju, ki tudi zarije ter skrije svojo glavo v pesek, kedar jo dohití na čilem arabcu jahajoči lovec, ter méni, da je tako (lovec) ne vidi in da ni za njo vsled tega nobene nevarnosti! Kar je pri tem še posebno pomenljivo, je to, da knez Hohenlohe, ki je hotel s svojim „deviškim“ — pač zares „deviškim“, le v drugem pomenu — govorom oprati primorske, oziroma Tržaške zamorce, akoravno je znano, da se umiva zamorca brezvspešno, ali res ne zná narodopisne statistike avstrijskega ali ilirskega Primorja, ali pa je tako strastno slep, ter neče videti, kakor gori omenjena ptica noj, rogoviljenja in nevarnosti irredente ob mogočni prihodnji vojni z južnim sosedom-prijateljem! Naj bi ta visoki gospod, ki ima svoja obsirna posestva tudi v Toškani, pogledal v Rihard Andreč-jev občni ročni atlant, zvezek 3., št. 45., namreč narodopisni zemljevid avstro-ogerske države, pa bi videl, da le ob spodnjem toku Soče, komaj ob 5. do 6. delu vsega Posočja, biva furlansko- (ob desnem) italijanski (ob levem bregu Soče) narod, t. j. blizo 70.000 nasproti 150.000 goriških Slovencev. Da, celó tje preko državne meje v Benečiji, ob polovici cele meje goriškega Primorja, biva še slovanski rod, kakih 40.000 duš, kakor je že večkrat opisoval „Slovenec“ beneške Slovence. In ta izvrstni, po

najnovejših najdbah in zemeljskih preiskavah sestavljeni atlant, katerega je dosihmal izšlo 10 zvezkov, in bo v vseh 12 zvezkih štel 120 velikih zemljevidov, gotovo ne more biti na sumu narodopisne pristranosti ali nevednosti, kajti v tem oziru so res Nemci, zlasti oni v „Rajhu“, dosihmal nedosegljivi v rezanji in risanji zemljepisov in narodoznanstva.

Knez H., ki je tako čudno samosvestno v svojem deviškem govoru tajil „irredento“, je to storil brž ko ne le na ljubo nekim više postavljenim osebam, ktere so mu zato pomagale k mandatu za državni zbor, ker on „sovraži Slovence“, kakor se je tedaj (1885) sam neprevidoma izustil! Te dni pa je hotla prav čudna nesreča, da so vjeli prav pred mlinom kneza Hohenlohe v Zagradi pri Gradišči in to zadnje dni meseca maja t. l., kmalo po onem knežjem govoru v državnem zboru, prav hudega „irredenta“, nekega Balbinuttija, ki je l. 1880. bombe metal v Trstu. Gradiščansko okrajno glavarstvo je izročilo „irredenta“ deželni sodniji v Trstu. Z vjetnikom je bil še drug tovariš, ki je pa v njegovo srečo odnesel svoje brze pete zopet čez državno mejo v Italijo. Gotovo je ta slučaj posebno neljub visokemu gospodu knezu H., ker ne bo mogel več na vse usta tajiti, kar je bilo že tolikokrat in bo zopet s tem vjetnikom u r a d n o dokazano!

Te dni se ima premestiti že blizu štiri leta v Gorici v posadki bivajoči pešpolk štev. 62, Ljudevit, kraljevič bavarski, ki odlazi, kakor je že „Slovenec“ v 126. številki sporočil, v Karlsburg na Erdeljsko. To je tisti polk, čegar moštvo so Goriški Lahoni napadali lansko leto pod raznimi pretvezami na ulicah, o čemur je tudi „Slovenec“ sporočil o svojem času. Tedaj je šla celó deputacija meščanov, z Goriškim županom na čelu, h c. kr. okrajnemu glavarju s prošnjo, da bi se ta polk takoj drugam premestil, da bi ne vznemirjeval „mirnih meščanov“! Ali na višjem mestu so bili gluhi za to nevmestno prošnjo, in tako bode polk, kakor ga zadene dotični premestilni red, še le zdaj v svojo domovino nazaj šel. Mesto tistega pride pa v Gorico novi slovenski pešpolk štev. 97 kralj Milan, z rudečimi našili; ta se nabira deloma na Goriškem, Istri in tudi na Kranjskem v c. kr. Postojnskem okrajnem glavarstvu. Tudi Goriške meščane uvrščujejo vanj. Morda utegnejo Goričani te svoje deželane rajše imeti, nego tuje Erdeljce, kar bomo še le videli in skušali. Vladni Tržaški list je nedavno sporočil, da ima vse Primorje 365 vojaških beguncev, sevêda laške narodnosti, ki so večidel vsi pobegnili v Italijo, kakor poroča tudi „Soča“ od 3. junija št. 23 t. l. In vkljub tem uradnim izjavam se drznejo nekatere celó mero-dajne in visoko postavljene osebe tajiti obstoj puntarske „irredente!“ Ni li to neumljiva goropadna slepota ali trmoglavnost!? In ti ljubeznjivi „l' Eco“, kaj porečeš zdaj k temu?

Sliši se, da hoče podporno delavsko društvo v Trstu, ki je napravilo v občno spodbudo dné 8. maja t. l. pobožno romanje k Materi Božji na sveti Gori, narediti spominsko ploščo ter jo postaviti na pročelje velikih stopnjic pred cerkvijo, z napisom: „Delavsko podporno društvo — v spomin 8. maja 1887.“ Ob enem namerava predsednik istega društva, gosp. V. Dolenc, izdati knjižico o romanju na sv. Goro, in o dvajsetletnici Solkanske čitalnice, v kateri bode tiskana na želje vsega društva tudi ona pridiga, ki je bila govorjena na sveti Gori delavskemu društvu prav nalašč za njih razmere in življenje po sv. veri. Pač lepo je to od istega društva in posnemanja vredno! Bog mu podeli zato svoj obilni blagoslov, ki naj vedno rosi nanj doli raz nebeskih višav! V to ime pomози Vsemogočni in neskončno dobrotljivi Bog!

Domače novice.

(Eksceleucia Marka Calogerá), biskup Spljetski, ki je bival dva dni kot gost pri našem prem. gosp. knezoškofu, povrnil se je s svojim spremljevalcem preč. gosp. kanonikom dr. Dvornikom preko Reke in Senja proti domu. Srečno pot navdušenemu Dalmatinskemu rodoljubu!

(Procesije sv. Rešnjega Telesa v Ljubljani) vršile so se včeraj v treh farah o najlepšem, ne prevročem vremenu in tudi v lepem redu. Najzgodnejša bila je Trnovska, ki se je pričela že ob 5. uri. Pobožnost, lepo vreme in zgodnji čas so privabili silno veliko vernega, posebno delavskega ljudstva, ki se je v lepem redu in spodbudno

vnemo vdeleževalo slovesnega sprevoda. Po lepi vsakoletni navadi so pred sv. R. T. svetili dečki in deklice, za sv. R. T. pa odrasli ženski spol. Vdeležil se je procesije, kakor vsako leto, mestni župan g. Grasselli kot patron trnovske cerkve z nekaterimi drugimi mestnimi odborniki. Posebno in novo pri procesiji je bilo to, da so fantje prvokrat razvili lepo novo cerkveno bandero, ktero so si omislili goreči trnovski farani. Gospé Poženova in Valentova, gospoda Valenta in Trtnik zaslužijo, da se jim očitna zahvala izreče za njih trud pri nabiranju doneskov. Podobi sv. Janeza Krstnika in Matere Božje je za primerno ceno v splošno zadovoljnost napravil slikar Koželj, drugo je okusno oskrbela gospa Hofbauerjeva. — Letos po ulicah, koder je šla procesija, ni bilo videti toliko zelenja, vej in mlajev, kakor druga leta, ker je gosposka takim, ki nimajo svojih gozdov, prepovedala prodajati zelenje. Lepo je sicer, da se ulice spremené v drevorede ob tej priliki, a ukradeno blago tu ni na svojem mestu, zato je ukrep gosposkin prav hvale vreden. — Št. Peterska procesija pričela se je ob 6. uri.

Najveličastnejša pa je bila seveda v stolnici. Po slovesni sv. maši, ktero je služil preč. g. stolni dekan Henrik dr. pl. Pavker ob 8. uri, vodil je procesijo ter nosil Najsvetejše sam premil. gospod knezoškof dr. Jakob Missia z asistencijo stolnega kapitula, stolne duhovščine, ter bogoslovcev. Baldakin nosili so ter svetili po stari lepi navadi gg. meščanje pekovski mojstri.

Vdeležili so se procesije vsi vrhovni uradi po mnogih zastopnikih v uniformah: pred duhovščino stopali so uradniki finančne direkcije s predsednikom Plachkim; finančne prokuratorje, na čelu jim finančni prokurator dr. Račič; svétniki deželnega sodišča, med njimi predsednik dr. Fr. Hočevar; deželni odbor z deželnim glavarjem grofom Thurnom; več odbornikov mestnega zbora in kupčijske zbornice, na čelu jim mestni župan P. Grasselli in predsednik Jos. Kušar. Za Najsvetejšim šel je deželni predsednik baron Andr. Winkler z vladnimi svetovalci J. Smolejem, dr. Keesbacher-jem in A. Globočnikom, ter več uradniki deželne vlade.

Za temi bila je lepa vrsta pobožnega ženstva vseh stanov in kar je vselej jako vspešno, tudi iz najvišjih krogov, z gorečimi svečami, ktere so gorečnice po končani procesiji darovale Najsvetejšemu. — Tudi ne smemo pozabiti lepe vrste nežnih, belo oblečenih deklic, ki so tudi svetile in ljubko svetlicami pot posipale Izveličarju. Teh bi v prihodnje še več želeli, ker napravijo s svojo nedelžnostjo veliko veselje ljubemu Jezusu, s svojim čednim obnašanjem pa vsakterega spodbujajo. — Če še povemo, da so se procesije vdeležili tudi šolarji ter dijaki s svojimi gg. učitelji in profesorji, našli smo površno vse, ki so vrejeni šli za profesorji. Po ulicah in po trgih pa, koder je procesija korakala, bilo je ob straneh nenavadno veliko gledalcev — menimo, da smemo reči — tudi pobožnih molilcev, ki so se — bodi povedano Ljubljancem na hvalo — z jako malo izjemami prav spodobno obnašali. Da bi le tudi možki bolj splošno hotli klečé moliti svojega Boga! — Red je bil vseskozi vzgleden; vso čast in priznanje zato vojaštvu, ki je delalo špalir ob Najsvetejšem ter mestnemu redarstvu. — Po vsakem blagoslovu vstrelili so Najsvetejšemu v pozdrav vojak domačega peš-polka št. 17. z občudovanja vredno natančnostjo; a topovi na Gradu so jim mogočno odgovarjali. Vso svečanost pa je povdigovalo lepo vbrano petje gg. bogoslovcev, poznano jako izurjena godba domačega polka ter lepo zvonjenje Ljubljanskih zvonov! Kaj vspešno čulo se je tudi domače petje za banderi podružnic Ljubljanske okolice. Želimo, da bi vrle okoličanke pevke našle obilo posnemovalk tudi med mestnim gospodičinam in deklet. Gojimo toraj pri podobnih prilikah tudi ljudsko petje. Vse na slavo Jezusu v presv. zakramentu!

(Slovenske péče — najlepša noša.) Povedalo se nam je iz gotovega vira, da so bile Nj. eksceleucia, biskupu Spljetskemu, Marki Calogerá, ki je videl včerajšnjo Šenklaško procesijo, péče naših žen in deklet tako všeč, da je v zbrani visoki družbi povprašal, od kod in kdo so one gospé, ki so bile pri procesiji črno oblečene s snežno belim krasno zavezanim pokrivalom na glavi? Ko se mu je povedalo, da je to narodna noša naših žen in deklet, bil je visoki gospod jako oveseljen, ter zeló pohvalil prelepo nošnjo, imenovaje jo — najkrasnejšo nošo, da on tako krasne noše nikjer ni videl, „habitus

nobilissimum, qualem nullibi vidi.“ — Tako ceni tujec, ki je bil veliko po svetu, prelepo našo narodno nošo. Cenijo naj jo zato tudi naše žene in dekleta! Nič manj pa bi ne prijala péča tudi našim gospém in gospodičinam — „habitus nobilissimus.“

(Izlet „Sokola“ in zbora Ljubljanske čitalnice) v Litijo in „Šmartno ne bo, kakor se je poročalo, 12. t. m., temuč, ker so ta dan procesije, še le 19. t. m. Udeležniki odpeljejo se zjutraj z mešanim vlakom v Litijo, kjer bode pri gospej Koblarjevi skupni zajutrak. Ob 9. uri bo sv. maša, pri kateri bo pel čitalniški pevski zbor. — Obed naročen je v Oblak-ovi gostilni. Popoldne izlet v Šmartno in Wagensperk. Zvečer zabava v Litiji, in ob 1/2 9. uri odhod v Ljubljano tudi z mešanim vlakom. Na svidanje toraj v prijetni Litiji!

(Včerajšnji „Sokolov“ večer) zbral je mnogo občinstva v čitalničnem vrtu, ktero je pazljivo sledilo izbornemu, petnajst točk obsežajočemu vspešnem. Petje pevcev čitalničnega zbora zadovoljilo je povsem mnogobrojno občinstvo, odlikoval pa se je posebno kvartet (gg. Meden, Štamear, Pellau in Dečman) v pesmi „Strunam“. Vojaška godba domačega pešpolka svirala je z neutrudljivo vstrajnostjo; posebno je ugajal solo iz operete „Angot“ v 11. točki vspešnega, ktera se je morala poleg nekaj družih na splošno željo ponavljati.

(Stritarjeve zbrane spise) bota izdala založnika Kleinmayer & Bamberg. Obsežali bodo 100 do 120 tiskovnih pol in bodo izšli v 50 do 60 snopičih, obsežnih po dve pól v osmerki, vsak po 25 kr. Vsak teden izide jeden snopič, ali vsak drugi mesec jeden zvezek; izdajanje bo trajalo nekaj nad jedno leto.

(Iz Litije) se nam poroča, da se je včeraj vžgal sodček smodnika v prodajalnici trgovca gosp. Wakoniga. Pogorele so neki štiri hiše in ožgal se je trgovski pomočnik.

(„Pedagogično društvo“ v Krškem) je ravnokar izdalo in založilo „Občeno vzgojeslovje“ (M. Gabršek). Cena knjigi je 80 kr. (po pošti 5 kr. več.) Nadjamo se, da bode slovensko občinstvo — vzlasti učiteljstvo — prav marljivo seglo po tej novi in koristni knjigi, ki je prva v tej stroki. Naročnina naj se pošlje odboru „Pedagogičnega društva“ v Krško.

(Dijaška kuhinja) v samostanu čč. gg. oo. min. v Ptuji je razdelila meseca maja t. l. 522 kosile v vrednosti 78 gold. 30 kr. a. v. Počenši z 20. septembrom m. l. je vže ubogim dijakom podarila 4090 kosile, stroškov pa imela 613 gold. 50 kr. Z nova so blagemu namenu žrtvovali: „Slovenci v Ljubnem“ 5 gl.; č. g. Janko Munda, bogoslovec v Mariboru, nabral med bogoslovci 5 gold.; gosp. dr. Franc Gross, c. kr. sodnijski pristav v Ljubljani, 4 gold. 50 kr.; „Neimenovan“ 1 gold. Vsem blagim dariteljem in ljubiteljem v imenu učeče se mladine presrečna hvala! Bog plati!

(Iz Ormoža) se poroča, da so tudi kmetske občine volile narodne kandidate. Volitve v okrajni zastop so bile posebne važnosti, ker bo novi zastop volil v kratkem pet udov v okrajni šolski svet.

(Družba sv. Cirila in Metoda) v Konjicah zboruje 12. t. m. ob 3. uri popoldne v tamošnji posojilnici.

(Deželni zbori) sošli se bodo po najnovejših sporočilih, kakor lani še le v drugi polovici meseca decembra. Kje je še to in Bog vé, kaj bo še vse res!

(Davica [differitis] ni več nevarna!) Davica ali differitika (bolezen v grlu) bila je do sedaj strah in groza v družinah, med katerimi se je vnela. Ta nalezljiva morilka ni prizanašala niti mladim, niti odraslim; bila je sosebno otrokom osodepolna, ker jih je večkrat kar od kraja davila in morila. Tjajala Bogu, sedaj ni se je več bati! „Novice“ so nasvetovale lansko leto v svoji 43. številki proti davici žvepleno kislino, ktero zdravilo se je pa po mnogih dejanskih in vspešnih poskušnjah še tako-le popolnilo: Kakor hitro se je v kraji davica kazati začela, naj se človeku, ki na tej bolezni oboli in čuti bolečine v grlu, okoli vratu naveže ohladkov, po skušnjah najboljši: svežega kislega zelja, kakoršno se ravno iz kadi vzame. Dalje vzame naj se tri četrtine navadnega kozarca čiste vode, v ktero kane naj se štiri kapljice hude in očiščene žveplene kisline (hudičevega olja), kakoršna se more v lekarnah dobiti. Voda in žveplena kislina mora se dobro skupaj pomešati. Odraščen bolnik to z žvepleno kislino okisano in pomešano vodo potem vso h

krati popije. Otrokom dá se pa v dveh, treh presledkih od četrta do pol ure, vsakikrat nekoliko popiti. Ako bolniku pri tej bolezní kri hudo v glavo sili in se mu začne mešati, dá se mu na pičlega četrta litra čiste vode štiri kapljice homeopatično prirejene tinkture „Belladonna“. To zdravilo jemlje potem odrasli bolnik na vsaki dve uri po eno jedilno žličico; otrokom daje se pa na vsaki dve uri le po ena mala žličica zavžiti. Od lanske jeseni sem do sedaj bilo je tukaj obolelo nad 30 otrok ter več odraslih za davico; nekteri izmed njih še celó po dvakrat; a zgoraj navedeno priprosto zdravilo pomagalo je v vsakem slučaju prav hitro in popolno, tako, da je vsak bolnik v malo dneh bil zopet popolno zdrav in za samo davico med tem časom tukaj prav nobeden še do danes umrl ni. Pomagalo je tudi takim, kateri niso mogli nobene jedi več vživati in jih je že kar zadušiti hotelo. Kdor bi utegnil biti tej skušnji nasproti neveren Tomaž, le poskusi naj ob času davice rabiti nasvetovane pripomočke, pa se bode v prav kratkem času prepričal o gotovem vspehu prostega tega zdravljenja. („Novice“.)

Razne reči.

— Papirnaté piščali pri orgljah. Svet v vseh strokah z veliko silo hiti naprej in skuša omogočiti nemogoče in vsako stvar prignati do skrajne meje. Novosti tako rekoč kar iz tal rastejo in se druga z drugo skušajo, ktera premaga pri ceni sovrstnico in tako več pozornosti na se obrne. Enako je z orgljarstvom. Njegovi stroji, sestava, prosta komunikacija itd. vse se skuša spopolniti in izboljšati. Posebna pozornost in zanimanje se obrača pri orgljarstvu na tvarino, s katero bi se orglje dale ceneje izpeljati in bolj trpežno napravljati, ter tako okrasiti hišo božjo z najboljšim umotvorom, z orgljami. Iz skušenj celega stoletja imamo pa le malo novega zabilježiti, kar se tiče tvarine pri izdelovanju piščal. Doseči namen ter nadomestiti vsaj one piščali v prvi osmici registrov, ktere bi izključljivo morale biti iz cina, ako se hoče doseči pravi značaj, ktere so pa izdelovali orgljarji le iz lesa, prizadevala si je mnogo trdka Laukhuf, in res dognala stvar prav mojstersko, kar se tiče glasu in trpežnosti, ter že dolgo po širokem svetu pošilja in razprodaja izborne izdelane, galvanske pocinjene ali pa poniklovane cinkaste piščali. Ker je bil pa le namen, z pocinjenimi nadomestiti lesene piščali, je bila cena proti lesenim previsoka. Brata Rieger, dobro spoznavši težave in prepričana, da lesena piščal v vrsti cinastega registra nikakor ni na svojem mestu, začela sta velike poskušnje, pri katerih sta tudi po galvanskem potu jela cinkaste piščali postavljati v orglje. Tudi za napredek navdušena brata Zupan pri tem nista rok križem držala, ampak marljivo delala poskušnje tako dolgo, da se je zastopniku trdke, Jan. Zupanu posrečilo, pociniti tako uspešno cink po ognju, da je strokovni list prinesel po večaku prof. dr. M. Reiterji v št. 40 od leta 1884. iz Berolina pohvalno odcenjevanje istih, in jih z največjo pohvalo v vsakem oziru za dobre priporočal. To se zna, da so te nekoliko dražje, kakor lesene, nikakor pa ne na škodo orgljam. Z veliko radostjo bode pa vsak naprednjak pozdravil najnovejšo iznajdbo, o kateri piše Lipski strokovnjaški list v svoji petindvajseti številki od 1. junija tega leta sledeče: Od srede meseca maja so v oratoriji S. Luigi izpostavljene orgle v preskušnjo, pri katerih se vidijo piščali ter sliši glas iz papirne mase. Iste so kos vsem težavam, ktere si je izumnik v zgoraj postavljeni. Prva poskušnja se je jako ugodno izvršila: te piščali klubujejo celó cinastim v moči, jasnosti in milobi. Ista papirna tvarina je neki z tako tekočino (kar je pa tajnost izumnika) spojena, da nikakoršna vlažnost na-njo vplivati, in celó v ognju zgoreti ne more. Izumnik teh piščal je neki italijanski duhovnik v Milanu, službovajoč v cerkvi dell' Incononata. Ta gospod je gojil srčno željo, in vedno mislil na to, kako bi z novo kompozicijo današnji cin nadomestil (cin je namreč vedno dražji in bolj se, da bi ga celó ne pomanjkalo) ter s tem dosegel, da bi si tudi najubožnejši cerkvice lahko orglje omislile. Poskušal je in v pomoč si pridobil priprostega, a na duhu bistroumnega delavca te stroke, kateri je to misel v dejanji izvršil. Na podlagi prej omenjenih načel se je prva poskušnja teh piščal delala z največjo varčnostjo in v mali meri (v štiristopnem C.), ter se piščali nekako v primeri z lesovnim sklejem (Holzpappe) še danes v prej imenovani cerkvi glase tako popolno, da bode ta novost kmalo splošna, kakor upa imenovani list. — Druge največje orgle na svetu postavila bo Londonska trdka „William Hill & sin“ v mestni hiši Sydneyski v Avstraliji. Štele bodo 132 registrov, med njimi imela bo contraposauna 64 čevljev in 5 imelo bo po 32 čevljev v glasu. B. Z.

— † Bivši diktator Langievič. Velikokrat so že razglasili, da je umrl bivši poljski diktator Langievič; pa vselej se je njegova smrt preklicala. Sedaj je pa vendar le resnica. — Umrl je pred nekterimi tedni v Carigradu. — Langievič je bil najprej pri pruski armadi in se je vglobil tam kot artilerijski častnik v vojaške študije. Ko se mu pa ni posrečilo, da bi bil dobil iz matematicke profesorske službe, šel je v inozemstvo, zapustivši svoj nehvaležni posel. Leta 1860. se je vdeležil Garibaldijevе vojske proti Siciliji in Neapolju. Ko pa je vzbuknila leta 1863. na Poljskem vstaja, stopil je Langievič insurgentom na čelo v distriktu Sangomirskem in se oklical 10. marca za Poljskega diktatorja mesto poprejšnjega ruskega generala Mieroslavskega. Toda umakniti se je moral in sicer že 19. istega meseca. Bežal je na Avstrijsko. Tu ga pa zapró še tega dne v Tarnovu. Koncem aprila ga pripeljejo v trdnjavo Jožefovo (Josefstadt). Se le koncem februarja 1865 ga izpuste. Na to gré Langievič v Švico, potem pa na Turško. Tukaj se jame pečati s kupčijo konjske živine, in si ustanoviti lastno žrebarijo. Na politično polje se ni več podajal. Tudi z rusko-turške vojske leta 1876. in 1877 se ni o njem nič čulo. Misli je baje že lansko leto zapustiti Carigrad, pa ga je bolezen ovirala. Langievič se je rodil na Poljskem v Krotoszinu 5. avgusta l. 1827. Star je bil toraj ob svoji smrti malo da ne 60 let.

— Čudno glasovanje. V neki vasi na Japanskem je bilo vsako noč pri kaki hiši pokradeno, ne da bi bilo mogoče tatú zaslediti. V tej zagati šine vaščanu modra misel v glavo. „Vsak izmed vaščanov, tako jo je izmislil, naj vzame košček papirja in naj zapiše nanj ime tistega moža, kteri se mu zdi najbolj sumljiv tatvine.“ Res se to zgodi. Petnajst listkov je imelo eno in isto ime; drugi so bili prazni. Natolecevani se je tako vstrašil, da je v resnici tatvino priznal.

Telegrami.

Szegedin, 10. junija. Delo proti povodnji se nadaljuje z večjim vspehom. Vasi Lele in Földeak ste pod vodo, mesti Mako in Vasarhely sta varni.

Peterburg, 10. junija. V Vernuyu (v Aziji) je bil 9. jun. proti 5. uri zjutraj močan potres, ki je porušil in poškodoval vsa mestna poslopja, med njimi vladno poslopje, gimnazijo, bolnišnico, cerkve. Pod razvalinami je pokopanih okoli 120 oseb, največ otrok. Ranjeni so guverner general Friede, njegova žena in otroci. Na glavni straži je mrtvih 15, ranjenih 125 jetnikov. Prebivalci so bežali pod milo nebo; potresi se še ponavljajo.

London, 10. junija. V dolenji zbornici je vlada naznanila predlog, da se bo brez debate glasovalo o vseh pristavkih k irski kazenski postavi, ki se ne bodo rešili do 17. jun. zvečer do 10. ure.

Umrli so:

8. junija. Anton Marn, e. k. umirovljeni računski oficijal, 77 let, Hrenove ulice št. 3. otrpnjeje plač.

Tuji.

7. junija.

Fr. Matiča: Baroninja Reza Mumb pl. Mühlham, vdova polkovnika, z hčerjo, z Dunaja. — Schuler, ravnatelj, z Dunaja. — Michael Dokeri, Mackes, Lowy, Komploter, trgovci, z Dunaja. — Kraus, trgovec, z Dunaja. — A. Schellenberg, bankir, iz Lvova. — Srečko Lahainer, trgovec iz Cerkovske vasi. — J. Frey, hranilnični uradnik, iz Cerkovske vasi. — A. Götz, zasebnik, iz Maribora. — Josipina Kalligarič, zasebnica, z hčerjo, iz Celja. — Hofbauer, trgovec, iz Trbiča. — Seemann, e. k. poročnik mornarice, iz Pulja.

Pri Sona: Marka Calogera, knezoškof, iz Spljeta. — M. Dvornik, kanonik, iz Spljeta. — Fuchs, Westreich, Unger, Blau, trgovci, z Dunaja. — vitež, Lazzarini, e. k. komornik, iz Gradea. — J. Pammer, trgovec, z divjačino, iz Gradea. — F. Murko, posestnik, iz Celovea. — E. Nagl, trgovec, iz Koroskega. — A. Lončarič, posestnik, iz Sele. — Jelleršič in Zuttiori, posestnika, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokri na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	730-20	+12.6	brezv.	del. jasno	0 00	
8. u. pop.	736-28	+24.0	sl. avzh.	del. jasno	0 00	
9. u. zveč.	739-12	+17.2	brezv.	del. jasno	0 00	
7. u. jut.	739-80	+17.8	sl. vzh.	del. jasno	0 00	
9. u. pop.	738-66	+26.0	sl. vzh.	del. jasno	0 00	
9. u. zveč.	737-80	+19.4	sl. vzh.	del. jasno	0 00	

V sredo zjutraj megla, potem jasno. V četrtek lep, jasn dan. Srednja temperatura obeh dni, 17.9° in 21.1° C., za 0.2° in 3.0° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

10. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	885 „ — „
Kreditne akcije	286 „ — „
London	126 „ 95 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon.	10 „ 08 „
Ces. cekini	5 „ 99 „
Nemške marke	62 „ 35 1/2 „

Opomin

vsem p. č. čitateljem cenjenega lista.

1500 popolnoma dovršenih in popolnih

oblek za gospode

za spomlad in poletje,

in sicer 1 elegantna, zgotovljena suknja, 1 elegantna, zgotovljena hlače in 1 eleganten zgotovljen životnik (gilet). Vse po spodnji podobi, v štirih vrstah, v vseh barvah, prodam po neverjetni ceni le za delavsko plačilo, ker hočem popolnoma opustiti zalogo tovarne.

Popolna, zgotovljena poletna obleka za gospode hlače, suknja in životnik

I. vrsta: 1c 5 gld.

1c gl. 7.25

II. vrsta: Fina popolna obleka iz Brnskega modnega blaga.

III. vrsta: Fina popolna obleka iz Liberskega blaga.

1c gl. 9.25

Pri naročbah zadostuje kot mera dolžost hlače, širokost prs in dolžost rokavov, ter poljubna barva obleke. Vzorov ne razpošiljamo, ker imamo le zgotovljene obleke. Naročeno obleko razpošiljamo proti poštenu povzetju, naročila naj se pošiljajo na

Waarenhaus „zur Monarchie“

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

(4)

S tem si usojamo naznanjati ter čast. duhovščino, posebno katehete, opozoriti, da je v Gradiu ravno kar izšla in se pri nas dobiva knjiga:

Praktisches

Handbüchlein für Katecheten

enthaltend

den „Auszug aus dem grossen Katechismus“

mit kurzen

Wort- und Sacherklärungen

von

(3)

Dr. Franz Oberer.

Knjiga obsega VIII. 412 str. 8°, ter stane gld. 2, po pošti 10 kr. več.

V to stroko spadajočih knjig sicer ne manjka, pa dosedajne izišle so v inozemstvu ter se na avstrijske razmere in katekizme ne ozirajo. Zdaj nam pa podaja gosp. pisatelj knjižico, ktera se z našimi razmerami, ter katekizmom, izišlim v e. k. založbi šolskih knjig na Dunaji, strinja. V knjižici je katekizem popolno ponatisnjen.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ravnekar je izšlo

sedmo delo Ig. Hladnika,

ki obsega: Graduale in Offertorij za praznik presv. Rošnjega telesa, štiri Hymne za procesijo tega praznika in štiri Tantum ergo.

Delo je pisano za mešani zbor in stane 80 kr. ter se dobiva v

(3)

Katoliški Bukvarni.